

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-717/18

X

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná hof van beroep te Gent (odvolací soud v Gentu, Belgie)]

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. března 2020

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech –
Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Evropský zatýkací rozkaz – Článek 2 odst. 2 –
Výkon evropského zatýkacího rozkazu – Neověřování oboustranné trestnosti činu –
Podmínky – Trestný čin, který vystavující členský stát postihuje trestem odnětí svobody s horní
hranicí sazby v délce nejméně tři roky – Změna trestního práva vystavujícího členského státu, ke
které došlo mezi dobou spáchání skutků a datem vydání evropského zatýkacího rozkazu – Znění
zákonu, které je třeba vzít v úvahu za účelem ověření horní hranice sazby trestu v délce nejméně
tří let“

*Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu
a o postupech předávání mezi členskými státy – Výkon členskými státy –
Neověřování oboustranné trestnosti činu – Podmínky – Trestný čin, který lze ve vystavujícím
členském státě potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím
osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři let – Ověření vykonávajícím justičním
orgánem – Zohlednění práva vystavujícího členského státu ve znění použitelném na dotyčné
skutky*

(Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, články 2 a 8 a příloha)

(viz body 22–25, 28–31, 36–38, 43 a výrok)

Shrnutí

Za účelem posouzení, zda musí být evropský zatýkací rozkaz na osobu odsouzenou ve Španělsku za trestný čin veřejného schvalování terorismu a znevažování jeho obětí vykonán bez ověření, zda lze tento trestný čin potrestat také v Belgii, musí belgické soudy zohlednit délku trestu stanovenou španělským právem použitelným na spáchané skutky.

V rozsudku X (Evropský zatýkací rozkaz – Oboustranná trestnost) (C-717/18), vydaném dne 3. března 2020, velký senát Soudního dvora rozhodl, že čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu¹ (dále jen „rámcové rozhodnutí“) vyžaduje, aby za účelem ověření, zda lze trestný čin, pro který byl vydán evropský zatýkací rozkaz, ve vystavujícím členském státě potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným

¹ – Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři let, jak jsou tento trest nebo toto opatření vymezeny právem tohoto členského státu, vykonávající justiční orgán vzal v úvahu právo uvedeného členského státu ve znění použitelném na skutky, které vedly k věci, v jejímž rámci byl vydán evropský zatýkací rozkaz, a nikoliv ve znění platném v okamžiku vydání tohoto zatýkacího rozkazu. Toto ověření se jeví být nezbytné, neboť podle tohoto ustanovení nemůže výkon evropských zatýkacích rozkazů vydaných pro určité trestné činy, za které lze uložit trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené s odnětím osobní svobody s horní hranicí sazby v délce nejméně tři let, podléhat ověření oboustranné trestnosti činu, tj. podmínce, že tyto trestné činy lze potrestat také podle práva vykonávajícího členského státu.

V roce 2017 odsoudil Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) X zejména za skutky, kterých se dopustil v letech 2012 a 2013, jež naplňují znaky skutkové podstaty trestného činu veřejného schvalování terorismu a znevažování jeho obětí, stanoveného v článku 578 španělského trestního zákoníku, ve znění platném v okamžiku spáchání těchto skutků. Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) uložil X trest odnětí svobody na horní hranici sazby trestu odnětí svobody v délce dvou let, vyplývající z tohoto znění španělského trestněprávního ustanovení. Nicméně v roce 2015 bylo toto ustanovení změněno a nyní stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí sazby nejméně tři let.

Vzhledem k tomu, že X odcestoval ze Španělska do Belgie, vydal na něj Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) v roce 2018 evropský zatýkací rozkaz pro trestný čin „terorismu“, který je uveden na seznamu trestných činů, na které se vztahuje neověřování oboustranné trestnosti činu. Hof van beroep te Gent (odvolací soud v Gentu, Belgie), u kterého bylo v rámci řízení o výkonu tohoto zatýkacího rozkazu podáno odvolání, se rozhodl podat Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce z důvodů pochybností, které má ohledně znění článku 578 španělského trestního zákoníku, jež má být zohledněno (znění použitelné v době rozhodné z hlediska skutkového stavu ve věci v původním řízení nebo znění platné k datu vydání evropského zatýkacího rozkazu), aby ověřil, zda je v projednávané věci splněna podmínka týkající se horní hranice sazby trestu odnětí svobody v délce nejméně tři let.

Soudní dvůr především uvedl, že znění čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí neupřesňuje, jaké znění práva vystavujícího členského státu je nutné zohlednit, pokud došlo ke změně tohoto práva mezi dobou spáchání dotčených skutků a datem vydání, či dokonce výkonu zatýkacího rozkazu. Konkrétně použití oznamovacího způsobu přítomného času v uvedeném ustanovení neumožňuje dospět k závěru, že znění, které je třeba zohlednit, je znění platné v okamžiku vydání tohoto zatýkacího rozkazu.

Dále, pokud jde o kontext, do něhož je toto ustanovení zasazeno, Soudní dvůr poznamenal, že čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí zejména stanoví, že evropský zatýkací rozkaz lze vydat v případě uloženého trestu nebo ochranného opatření v délce nejméně čtyř měsíců. Tato dolní hranice může přitom odkazovat pouze na trest konkrétně uložený v odsuzujícím rozsudku v souladu s právem vystavujícího členského státu použitelným na skutky, které vedly k tomuto rozhodnutí, a nikoliv na trest, který by bylo možné uložit podle práva tohoto členského státu použitelného k datu vydání tohoto zatýkacího rozkazu. Jinak tomu nemůže být ani v případě výkonu evropského zatýkacího rozkazu podle čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí. Výklad, podle kterého by vykonávající justiční orgán měl vzít v úvahu právo vystavujícího členského státu použitelné k jinému datu v závislosti na tom, zda tento orgán ověřuje, zda evropský zatýkací rozkaz může být vydán v souladu s čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí, nebo zda musí být tento zatýkací rozkaz vykonán bez ověření oboustranné trestnosti činu podle čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí, by totiž narušil soudržné uplatňování obou těchto ustanovení.

Mimoto je výklad, podle kterého je zněním práva vystavujícího členského státu, které má být zohledněno, znění použitelné na dotyčné skutky, podpořen článkem 8 rámcového rozhodnutí. Toto ustanovení zejména stanoví, že evropský zatýkácí rozkaz obsahuje údaje týkající se uloženého trestu nebo trestní sazby stanovené pro daný trestný čin podle práva vystavujícího členského státu; takové údaje musí být předloženy v souladu s formulářem uvedeným v příloze k rámcovému rozhodnutí. Z tohoto formuláře vyplývá, že tyto údaje se týkají trestu „kter[ý] lze uložit/uloženého“, a proto je tímto trestem trest, který lze případně uložit nebo byl konkrétně uložen v odsuzujícím rozsudku, a tedy trest vyplývající ze znění práva vystavujícího členského státu, které se použije na dotyčné skutky.

Soudní dvůr rovněž uvedl, že tento výklad čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí je podpořen účelem tohoto rámcového rozhodnutí, a sice usnadnit a urychlit soudní spolupráci zavedením nového zjednodušeného a efektivnějšího systému předávání osob odsouzených za porušení trestního práva nebo podezřelých z porušení trestního práva. Vykonávající justiční orgán musí mít proto možnost vycházet z údajů o délce trestu, obsažených v samotném evropském zatýkáčím rozkazu. Požadovat od tohoto orgánu, aby ověřil, zda právo vystavujícího členského státu použitelné na dotčené skutky nebylo po datu spáchání těchto skutků změněno, by bylo v rozporu s účelem rámcového rozhodnutí, a dále by vzhledem k obtížím, se kterými by se mohl tento orgán setkat při určování různých, případně relevantních, znění tohoto práva, by bylo v rozporu se zásadou právní jistoty.

Nakonec Soudní dvůr zdůraznil, že skutečnost, že dotčený trestný čin nemůže vést k předání bez ověření oboustranné trestnosti činu podle čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí, neznamená, že výkon evropského zatýkáčím rozkazu musí být odmítnut. Vykonávajícímu justičnímu orgánu totiž přísluší zkoumat kritérium oboustranné trestnosti činu uvedené v čl. 2 odst. 4 rámcového rozhodnutí ve vztahu k tomuto trestnému činu.